

Fira Mediterrània II: Aljub+Krama, Mirna, Compartir Dóna Gustet, Carles Dénia...

dissabte, 7 de novembre de 2009 | 11:59h



El segon dia de Fira es presenta ja amb una agenda força atapeïda que reserva un espai preeminent a l'estrena de dos espectacles concebuts per músics valencians: *Afluències*, d'Aljub i Krama i el macromuntatge de Compartir Dóna Gustet. A més, hi ha una altra vintena de propostes que ens abelliria conèixer de primera mà, però no podem acudir a tot...

Aljub i Krama

Acudim al Kursaal amb molta expectació: Aljub i Krama són dues formacions de músics talentosos i inquietos, que no han parat de créixer al llarg de la seua trajectòria i que, amb aquest espectacle - *Afluències*, guardonat amb un dels Premis Mediterrània 2008 i, per tant, produït per la Fira-, afrontaven la seua aventura artística més complexa i ambiciosa. Una expectació alimentada, a més, pels canvis experimentats en totes dues formacions que havien renovat l'apartat vocal amb una veu estel·lar -Mara Aranda- i una promesa emergent i, pel que vam veure ahir, definitivament consolidada -Rafa Arnal. Diguem ja que els resultats superen de lluny les expectatives. *Afluències* aconsegueix condensar el millor de totes dues formacions i ho fa de forma brillant i equilibrada: la inclinació pels ritmes enrevessats, la seua tendència a portar melodies tonals a l'àmbit modal jugant amb harmonies obertes i tensionades o, en definitiva, la seua predilecció pel risc, es compensen amb una gran solidesa i un bon gust irrefutable a l'hora de confegir les cançons i crear universos sonors ara crispats, adés d'una bellíssima serenor. En una primera i superficial audició, em quede amb aqueixa meravella de "Cap al vespre dins ma casa", allunyadíssima del registre anterior de tots dos grups i on Joansa Maravilla se'ns descobreix com un lletrista precís i emotiu; "L'olivera", un bonic zeïbekiko de Spyros Kaniaris que avança solemne menat per la veu de Mara -ocasionalment doblada per la de Ra, en un joc de veus que recorda alguns dels millors episodis del gènere; o la fosca, neguitosa, pertorbadora "Mar de verí", amb els músics treballant al límit de la seua tècnica i la seua capacitat emocional.

Mirna

Del Kusaal m'en vaig, de pressa i correguda, al pati del Casino on ja fa una estona que Mirna té seduït al públic amb aquesta nova singladura en solitari, després de més de vint anys compartint escenari amb Xavi Múrcia en Samfaina de Colors, Tralla i La Cobeleta de la Selva. Quant ha canviat Mirna en tots aquests anys! Pràcticament no queda res d'aquella cantant de formació clàssica que cantava amb una tessitura agudíssima, impostant la veu, i que ens fascinava per la seua implicació visceral amb la interpretació. Ara, només queda aquella implicació però la seua veu ha evolucionat cap a formes més madures i matisades, amb uns aguts brodats de calidesa -que explota intel·ligentment en cançons com "Espero meravelles", sobre un poema de Montserrat Abelló. Aquest primer disc que presenta ara, basat en la musicació de diversos poemes de Maria Mercé Marçal, Papasseit, Vinyoli, Estellés o Martí i Pol, podria extreure-la dels seus àmbits habituals -públic infantil i sectors folkies- i donar-la a conèixer a audiències més àmplies. Això és, almenys, el que es despren de la reacció del públic d'avui, format per gent de molt diferents edats i extraccions, i completament enamorat de la seua tendresa interpretativa i de la seua sinceritat sentimental -en aquest sentit, mereix una menció especial el moment d'intimitat compartida que ha significat la preciosa cançó de bressol adreçada als seus tres fills presents a la sala.
(continua)

Mentre acaba el concert de Mirna, comença a la plaça del Milcentenari la presentació del segon disc de **Sol i Serena**, titulat precisament *Un segon*. Quan arribe, el concert ja ha començat. Els trobe sobreexcitats, vessants de marxa i energia, amb una mica de desajustament per tot plegat. O potser sóc jo, que vinc de l'atmosfera plàcida i amable de l'anterior concert, i encara no m'he adaptat a aquesta exhibició de rauxa i furor interpretatiu.

En tot cas, o jo em vaig posant a l'alçada o la cosa va trobant la modulació i el to adequats perquè quan arriba l'hora de la "Cançó de collir manglanes" i "La dama d'Aragó", ja em tenen atrapat amb la seua jovialitat

i la seua autenticitat escènica.

A poc a poc arriba l'hora de **Compartir Dóna Gustet**, projecte multidisciplinar i irreverent liderat per Marc Sempere, i que naix de la constatació de que hi ha una connexió molt gran entre les formes de fer de la cultura tradicional de transmissió oral i les possibilitats de circulació lliure de la informació que ofereixen les noves tecnologies. Al llarg de tot el cap de setmana, a l'església de Sant Francesc, el col·lectiu està oferint un seguit inacabable d'activitats amb xerrades, debats, exposicions, performances pictòriques, cinema, àpats de codi obert, monòlegs, etc., en un ambient alternatiu que mai fins ara havia tingut cabuda a la Fira. Per a la presentació de la part musical del projecte han decidit estructurar el concert amb dues parts: una per als músics convidats i altra per l'orquestra "resident" del col·lectiu anomenada ara Carrer Present. La primera part esdevé una celebració de l'amistat i la contracultura. Amb Marquet de mestre de cerimònies, i després d'una cercavila que ha portat el públic, de la seu eventual del col·lectiu a la Plaça Gispert, per l'escenari aniran desfilant una retafila inacabable de músics genials, provocadors divertidíssims i sorpreses inesperades -com el cant per *marianas* que s'ha marcat Pepe Rovira, l'inoblidable protagonista d'*El Taxista Ful*. Així, escoltarem Marc Egea, Pep Botifarra, Caterina Canyelles, Marc Serrats, Carles Belda, Toni de l'Hostal, Jordi Palau, Miquel Gil, Pau Riba i Héctor Arnau, en un ambient d'improvisació i germania, reforçat per un públic còmplice des del primer moment, que s'escalfa amb gots de sopa de ceba, oferida pel grup, i la calor que irradia tot plegat. Després, Marquet i Carrer Present, vestits de serveis de neteja municipals, aborden el contingut del disc i la seua visió contemporània, elèctrica, irredenta i transgressora, de les melodies tradicionals.

Sense temps per acabar de gaudir de les proclames de Marquet i la seua tropa, hem de marxar al pati del Casino de nou, on **Carles Dénia**, il·luminarà la nit amb el seu cant profund i mercurial, fet d'arena de gra fi i de metall líquid, estremidor en la seua precisió tècnica i expressiva. Qui no ha escoltat Carles no coneix les dimensions ocultes del repertori tradicional valencià. Ell ens hi guia, amb mà ferma i amiga, pels seus racons més racòndits, ensenyant-nos l'emoció que encara roman ignota entre els plecs de la "Malaguena de Mutxamel" o del "Bolero de l'infant", traslladant al present més proper les angoixes melòdiques que havien quedant ancorades entre els solcs d'un disc de pissarra, custodi del temperament musical de la Xata de Godella, o elevant les peteneres de la Costera als núvols sublimes on deixà encalada per sempre, Pastora Pavón, la petenera andalusa. Al seu costat, un quartet de músics excepcionals, l'acompanyarà en el seu exercici instrospectiu fins arribar a l'apoteosi final, quan s'hi ajunten amb ell Miquel Gil i Pep Botifarra i exhibesquen, una vegada més, la grandesa inversemblant de l'actual miracle musical valencià.

També alguna cosa de miraculós hi ha al tralalero genovés que interpreta **La Squadra** al Auditori del Conservatori. Aquesta polifonia marinera escapa del misticisme telúric i ancestral de les polifonies veïnes, i porta sabor a mar i a vi de taverna portuària. Tancats en cercle, les cinc veus es belluguen en una persecució de saltirons i harmonies ortodoxes, amb melodies afables i jocs vocals el component fonamental dels quals és, justament, aquest: el joc, una forma de sociabilitat, masculina en aquest cas, que troba en la música un vehicle expressiu immillorable. Així ho entén el públic que connecta fàcilment amb els cantadors, ajudat per les presentacions, plenes d'ironia i dobles sentits, de la veu-guitarra, Stefano Valla.

Acabem la nit, agotats i satisfets, a la Taverna de la Fira, on **Panselinos** ens traslladen a algun tuguri grec amb les seues interpretacions ajustades -hi ha la Isabelle Courroy i el Lionel Romieu, entre d'altres: poca broma- dels repertoris ballables de la Grècia septentrional i l'Àsia Menor. La cantant Maria Simoglou crida la nostra atenció entre el brogit -hi ha desenes de persones ballant, atrapades per aquestes melodies irresistibles- amb unes intervencions vocals d'un pregon calat expressiu que ens obliguen a concentrar-nos de nou i perllongar, una mica més, un dia plaent que sembla que no acabarà encara.